УКРАЇНА
БЕРШАДСЬКА МІСЬКА РАДА
ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ
12 сесія 8 скликання

РІШЕННЯ

20.08.2021 №400

Про програму розвитку туризму Бершадської міської територіальної громади на 2022-2024 роки

Відповідно до пункту 22 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про туризм», «Про курорти», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 року №168-р і з метою реалізації державної політики у сфері туризму збереження та подальший розвиток культурного потенціалу в громаді, збереження історичних цінностей, масового відпочинку та культурного обслуговування населення та туристів, враховуючи погодження фінансового управління Бершадської міської ради та висновки постійної комісії з питань освіти, культури, туризму, фізичної культури та спорту, роботи з молоддю та духовного відродження, Бершадська міська рада **ВИРІШИЛА:**

1. Затвердити програму розвитку туризму Бершадської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (далі – Програма), що додається.
2. Фінансування програми проводити з міського бюджету та інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.
3. Інформацію про хід виконання програми заслуховувати на сесіях Бершадської міської ради до 30 грудня 2022 року, 30 грудня 2023 року, 30 грудня 2024 року.
4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію з питань освіти, культури, туризму, фізичної культури та спорту, роботи з молоддю та духовного відродження (В. Маланчук).

Міський голова **Віталій ДРАГАН**

Начальник відділу юридичної та кадрової роботи	В. ЛЕВИЦЬКИЙ
Начальник відділу культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради	А. КЛАПАТЮК
В.о. начальника відділу житлово-комунального господарства, благоустрою, комунальної власності Бершадської міської ради	О. БОРЕЙКО
Начальник фінансового управління Бершадської міської ради	Л. МАЗУР
Начальник відділу економіки, стратегічного планування та інвестиційного розвитку	Н. ГРИЦИК
Заступник міського голови	О. НЕЧИТАЙЛО
Голова профільної постійної комісії міської ради	В. МАЛАНЧУК
Секретар міського ради	В. ОЛІЙНИК

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення 12 сесії Бершадської
міської ради 8 скликання
20.08.2021 №400

Програма розвитку туризму Бершадської міської територіальної громади на 2022-2024 роки
І. Загальна характеристика (ПАСПОРТ)

1	Ініціатор розроблення програми:	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради
2	Дата, номер і назва розпорядчого документу органу Виконавчої влади або органу місцевого самоврядування про розроблення програми	
3	Розробник програми	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради
4	Співрозробники програми	
5	Виконавці програми	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради, заклади культури громади
6	Учасники програми	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради, заклади культури громади, відділ освіти та спорту Бершадської міської ради, відділ житлово-комунального господарства, благоустрою, комунальної власності Бершадської міської ради, Відділ цивільного захисту, оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами Бершадської міської ради, відділ поліція №1 Гайсинського РУП

		ГУНП у Вінницькій обл., Бершадський районний сектор ГУ ДСНС України у Вінницькій обл.
7	Терміни реалізації програми	2022-2024 роки
8	Перелік місцевих бюджетів, які приймають участь у виконанні програми	міський бюджет
9	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього	365 000 грн
9.1	в тому числі бюджетних коштів, з них:	
	- з міського бюджету	365 000 грн
	- з інших джерел фінансування	

Програма розвитку туризму Бершадської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (далі - Програма) розроблена відповідно на виконання законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про туризм», «Про курорти», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 року №168-р і передбачає вдосконалення реалізації державної політики у сфері туризму збереження та подальший розвиток культурного потенціалу в громаді, збереження історичних цінностей, масового відпочинку та культурного обслуговування населення.

Туристична галузь набуває все більшого значення для розвитку економіки та соціальної сфери. Розвиток в'їзного та внутрішнього туризму, екскурсійної діяльності має тенденцію до перетворення у важливий чинник підвищення якості життя в громаді, створення додаткових робочих місць, наповнення місцевого бюджету та підвищення авторитету Бершадщини як на внутрішньому, так і на міжнародному туристичних ринках. Туризм істотно впливає на такі сектори економіки як транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів широкого вжитку і є одним з найбільш перспективних напрямів структурної перебудови економіки.

У свою чергу, важливими факторами розвитку туристичної галузі є природно-рекреаційний та історико-культурний потенціал регіону.

Бершадщина має всі передумови для інтенсивного розвитку в'їзного та внутрішнього туризму: особливості географічного положення та рельєфу, сприятливий клімат, багатство природного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалів. Сьогодні найбільш популярними видами туризму за метою подорожі на Бершадщині є:

- культурно-пізнавальний;

- подієвий;
- спортивний та активний туризм;
- релігієзнавчий туризм та паломництво.

- Культурно-пізнавальний туризм

Бершадщина має багатий потенціал для його розвитку, враховуючи історичне перебування громади в складі Литви, потім Польщі, а з кінця XVIII ст. - Росії. Наш край в переважній більшості має православну культуру, що в різні часи зазнавала польського і єврейського впливу. В громаді на державному обліку перебуває 89 пам'яток культурної спадщини, які відображають її багатовікову історію й культуру: археології, історії, пам'ятки містобудування та архітектури, а також маємо три музеї, де зібрані гарні колекції; місця, пов'язані з життям і творчістю видатних діячів історії, науки й культури (Іполит Чеславович Зборовський, Радіон Андрійович Скалецький, наші земляки художники – Прокіп Колісник, Анатолій Чміль, Василь Корчинський) тощо.

- Подієвий туризм або як його ще називають (event-туризм), присвячений висвітленню якої-небудь події, є пріоритетним напрямком і стрімко розвивається в регіоні.

Туристи, з якою б метою вони не приїжджали (пізнавальною, бізнес, транзит) налаштовані на цікаве проведення часу, нові зустрічі та яскраві враження і Бершадщина може запропонувати на вибір туристу і такий вид відпочинку. Прикладом є обласний фестиваль родинного мистецтва «Українська родина – душі Берегиня», місцеві театралізовані дійства на Різдво Христове – Щедра кутя, Водіння Маланки, свято купальських звичаїв й традицій, української прадавньої та сучасної культури - Івана Купала, кінні перегони на Бершадщині, свята села, до Річниці Дня незалежності України в місті та селах громади. В кінці червня, у м. Бершадь відзначається День Молоді, в якому приймає участь молодь громади, гості а також з'їжджаються туристи. Парк міста перетворюється на пішохідну зону з цікавими інтерактивними, мистецькими та спортивними локаціями. Бершадчани та гості мають можливість взяти участь у майстер-класах та концертних програмах, відвідати тематичні локації.

- Активний та спортивний туризм

Все більшої популярності набуває активний та спортивний туризм. В регіоні досить успішно розвиваються: волейбол, легка атлетика, веслування на байдарках і каное, боротьба греко-римська, стрільба кульова та стендова, сумо та футбол.

З метою розвитку та популяризації веслувального спорту у Бершаді з 2018р. проводяться міжобласні змагання з веслування на байдарках і каное, в яких беруть участь команди Вінницької, Черкаської, Миколаївської та інших областей.

Бершадською міською радою спільно з комунальною організацією «Бершадська дитячо-юнацька спортивна школа «РОВЕСНИК» та стрілецьким клубом «Бужани» у селі Маньківка проводиться Всеукраїнський меморіал зі стрільби стендової, пам'яті ветерана сільськогосподарського виробництва Булки Бориса Дементійовича серед дорослих та юніорів.

КЗ «Бершадська дитячо-юнацька спортивна школа «РОВЕСНИК» спільно з Бершадським товариством мисливців та рибалок та федерацією стрільби Вінницької області на базі стрілецько-стендового комплексу в с. Маньківка, проводить чемпіонат Вінницької області серед юніорів із стрільби на траншейному стенді.

На базі стрілецького тиру Бершадської ЗЗСО №3 проводиться Чемпіонат області зі стрільби з пневматичної зброї. У місті Бершадь на міському стадіоні «Колос» проходять міжобласні турніри з футболу серед дітей.

З метою популяризації видів спорту, оздоровлення дітей, згуртування родин, що слугує запорукою комплексного виховання підростаючого покоління в дусі моральних цінностей та чеснот проводяться «Козацькі розваги» та «Тато, мама, я – спортивна сім’я» та інші заходи.

- Релігійний туризм

Даний вид туризму має особливе значення для розвитку внутрішнього туризму в громаді, оскільки викликає великий інтерес з боку не лише віруючих, а й інших верств населення та виконує ряд важливих функцій, серед яких пізнавальна, естетична й виховна.

Найбільш важливими об’єктами при розробці туристично-екскурсійних маршрутів на території громади є численні храми та монастир, де зберігаються реліквії та чудотворні ікони. Цінність цих об’єктів визначається не лише їх місцезнаходженням, а й мистецьким рівнем. Це стосується як архітектури, так і живописних та скульптурних робіт на біблійні сюжети. Тривале співіснування різних конфесій залишило на Бершадщині три основні види сакральних споруд - православні, католицькі та юдейські.

Так, в громаді маємо Спасо-Преображенський монастир в селі Флорино, який заснований у 1616 році, Костел Св. Станіслава (1848 р.) та Синагогу побудовану на поч. XIX ст. в м. Бершаді. Є велика кількість сакральних споруд, які можемо запропонувати потенційному туристу.

Розроблений туристичний маршрут до стопи Божої Матері в селі Сумівка, яка щорічно приймає велику кількість паломників та туристів.

Релігійний туризм перетворився на важливу складову сучасної індустрії регіонального туризму, а кількість туристів, що здійснюють паломництво до духовних святинь відчутно збільшилось. Собори, костел та церкви - це туристичні об’єкти, популярність яких постійно зростає.

В громаді є всі передумови для успішного розвитку туристичної галузі, зокрема на державному обліку перебуває 89 пам’яток культурної спадщини: 22 - археології, 56 - історії, 11 - містобудування та архітектури.

Характеристика сильних та слабких сторін регіону, зовнішніх можливостей та загроз для його розвитку представлена у таблиці 1.

Таблиця 1

Сильні сторони	**Слабкі сторони**
- сприятливе транспортно-географічне положення та висока транзитивність території; - багата історико-культурна спадщина регіону; - наявність природно-заповідного фонду в громаді помірно напружений екологічний стан; - лідерство регіону у аграрному секторі та переробці сільськогосподарської продукції; - розвинена інфраструктура із підтримки бізнесу та залучення інвестицій; в тому числі й у туристичну сферу; - високий потенціал надання якісних освітніх послуг	недосконаліть транспортного забезпечення населення та дорожньої інфраструктури; - незадовільний стан багатьох об’єктів історико-культурної спадщини; - низький рівень інформаційного супроводження туристичної діяльності; - недостатня облаштованість рекреаційних територій та інфраструктури туристичної галузі; - недостатня кількість нових «туристичних магнітів»; - недостатньо реалізований потенціал залучення інвестицій за всіма джерелами фінансування; - наявні територіальні диспропорції щодо заселення території; - погіршення демографічних показників.
Можливості	**Загрози**
- реалізація на території області державних ініціатив – інфраструктурних проектів; - активізація транскордонного та міжрегіонального співробітництва; - активний розвиток «креативної економіки»; - підвищення фінансової спроможності громад; - зростання інвестиційної привабливості країни, підвищення можливостей для залучення інвестиційних ресурсів; - розвиток інформаційних технологій; - розвиток локального та місцевого туризму, у зв’язку з можливими обмеженнями подорожувати в інші країни.	- наростання світової економічної кризи; - міграція населення у більш урбанізовані населені пункти та закордон; - зменшення інвестиційної привабливості в країні; - загроза втрати базової мережі закладів культури, освіти та медицини; - недосконаліть нормативно-правової бази та системи правового регулювання у сфері розвитку туризму; - наявність карантинних заборон, запроваджених державою через пандемію вірусу COVID-19; - погіршення умов фінансування і кредитування, наявність правових ризиків,

	пов'язаних із реалізацією інвестиційних проектів; - подальше погіршення інфраструктури.

Проте, цей потенціал не використовується туристами, так як матеріально-технічна база туристично-рекреаційних об’єктів не відповідає сучасним вимогам і потребує значних капіталовкладень для їх переоснащення та модернізації.

Перешкодами на шляху до перетворення туристичної сфери громади у сучасну галузь економіки є недостатній розвиток туристичної інфраструктури, зокрема, нестача закладів розміщення туристів різних стандартів (готелів, мотелів, хостелів, кемпінгів), відсутність індустрії відпочинку та розваг, не облаштовані місця короткочасного відпочинку туристів, незадовільний стан доріг, відсутність під’їздів до багатьох популярних туристичних об’єктів, незадовільний стан більшості пам’яток культурної спадщини, не розроблені дієві програми їх збереження та пристосування для потреб туристів, недостатня забезпеченість туристичної галузі висококваліфікованими спеціалістами, неефективна діяльність відповідних структур щодо забезпечення екологічної безпеки територій для розвитку рекреаційного бізнесу, відсутність системного рекламного та інформаційного забезпечення та слабке лобіювання потреб громади на обласному рівні.

Вкрай недостатньо використовується потенціал розвитку туризму в сільській місцевості, як один із чинників збільшення безробіття у селах. Усе це зумовлює необхідність прийняття Програми.

Ця Програма покликана стати концептуальною базою трирічного розвитку туризму у громаді як високорентабельної галузі економіки, важливого засобу культурного та духовного виховання жителів та гостей громади. Враховуючи масштабність поставлених завдань, Програма потребує потужного фінансування з місцевого бюджету Бершадської міської територіальної громади, а також коштів з позабюджетних надходжень.

ІІ. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма.

Туризм - найбільша в світі галузь економіки за кількістю робочих місць для малого і середнього бізнесу, який тісно пов'язаний з 54 галузями економіки. Одне робоче місце в туризмі створює чотири в суміжних галузях. Вже зараз більше 70% світового ВВП - це сфера послуг.

До 2030 року кожен десятий працюватиме в туризмі. За даними Всесвітньої туристичної організації ООН туристичний внесок у світову економіку оцінюється в 10% світового валового внутрішнього продукту.

Туризм надає робочі місця кожній одинадцятій людині у світі. Туристична галузь повинна розвиватись більш ефективно, що дозволить створити тисячі робочих місць та надати потужний поштовх розвитку культури, мистецтв, спорту, соціальної інфраструктури в громаді.

В процесі розвитку туристичної сфери, існують суттєві проблеми та виклики, які стримують розвиток галузі, зокрема:

1. Недостатній розвиток туристично-рекреаційної інфраструктури та індустрії гостинності громади (відсутність нових «туристичних магнітів», незадовільний стан багатьох об'єктів історико-культурної спадщини, доріг та під'їзних шляхів до об'єктів туристичної відвідуваності, недостатність туристично-інформаційних знаків вздовж основних автомобільних шляхів; відсутність сан-вузлів (біотуалетів), відсутність закладів розміщення для туристів різних стандартів (готелів, мотелів, кемпінгів), відсутність туристично-інформаційного центру та велосипедних доріжок, неналежний стан туристичних маршрутів (відсутність знакування та маркування, фотозон; брак обладнаних місць короткочасного відпочинку), низька зацікавленість громади в розвитку туристичної інфраструктури на території Бершадщини; низька зацікавленість бізнесу в інвестування через невпевненість у відповідних дивідендах.

2. Недостатній рівень обслуговування та якість надання туристичних послуг (недостатній рівень застосування креативних атракцій та індустрій на туристичних об'єктах, низька консолідація всіх учасників ринку туристичних послуг, нерозвинений менеджмент надання послуг).

3. Недостатнє маркетингове просування туристичного продукту на українському туристичному ринку, а саме: недостатня промоція щодо можливостей, потенціалу громади серед партнерів, низька присутність інформації про Бершадщину у контенті інформаційного простору, нерозуміння громади та потенційних надавачів туристичних послуг (майстрів народних ремесл, крафтових виробників традиційних продуктів) у туристичній диверсифікації власної справи, недостатній рівень просвітницької діяльності та науково-освітнього забезпечення сталого розвитку галузі туризму; відсутність брендування території.

4. Відсутність сталого розвитку внутрішнього туризму (недостатній рівень фінансування заходів, спрямованих на розвиток галузі туризму, з місцевого бюджету та низький рівень інвестиційних внесків у туристичну сферу, нерозуміння сільських жителів у можливостях агро та зеленого туризму).

III. Визначення мети Програми

Основною метою прийняття та реалізації Програми розвитку туризму Бершадської міської територіальної громади на 2022-2024 роки є створення цілісної ефективної системи, направленої на розбудову конкурентоспроможного туристичного продукту та забезпечення на цій основі комплексного розвитку територіальної громади, її соціально-економічного зростання за умови раціонального використання та збереження екологічної рівноваги, історико-культурної спадщини, рекреаційних ресурсів тощо.

Ефективне використання туристично-рекреаційного потенціалу громади може стати одним з основних джерел наповнення бюджету, підвищення рівня зайнятості населення та забезпечення зростання його доходів.

Крім того, розробка низки туристично-екскурсійних маршрутів дозволить гармонійно поєднати привабливі умови відпочинку і подорожей для повного задоволення потреб найвимогливіших туристів.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми; строки та етапи виконання Програми

Проблемні питання в сфері туризму необхідно вирішувати комплексно із застосуванням системних рішень на довгострокову перспективу, враховуючи майбутні реформи в державі та кон'юнктуру на туристичному ринку. На сьогодні відбувається переорієнтація туристичного ринку, зростає попит на внутрішній туризм через наслідки пандемії спричиненої COVID-19.

В цей час необхідно комплексно розвивати територію, при цьому створюючи якісний локальний туристичний продукт. Але без спільних зусиль громади, бізнесу та влади досягти цього неможливо.

Тому, Програма має стати дієвим інструментом реалізації державної політики у сфері розвитку туристичного потенціалу громади, який створить умови для консолідації та виконання практичних заходів всіма учасниками туристичного ринку.

Перевагами цього шляху розвитку є забезпечення збереження та раціонального використання туристичних ресурсів громади, зростання кількості робочих місць, формування позитивного туристичного іміджу регіону, збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів, висока економічна, соціальна й екологічна ефективність.

Можливими напрямками розвитку туризму Бершадщини можуть стати:

1. **Діловий туризм**, сучасний туризм із діловою метою розцінюється найбільш перспективним видом туризму через свою позасезонність, можливість планування, орієнтацію на клієнта з високим рівнем доходу.

2) **Рибальський та мисливський (єгерський) туризм.** Громада має вагомий ресурсний потенціал для розвитку зазначених видів туризму через багату флору та фауну, лісостепову місцевість та велику кількість відкритих водойм (річки, ставки, озера тощо). Крім того в лісах зосереджена значна кількість грибів, ягід, різноманітних лікарських рослин, збирання яких може виступати однією з цілей туристичної діяльності.

На даний час площа закріплених мисливських угідь ДП «Бершадський лісгосп» складає 25462 га, в межах 4-х лісництв. Це різнотипні угіддя 17062 га лісових та 8400 га польових і водно-болотних. У Сумівському та Бершадському лісництвах на площі 68,4 га функціонують вольєри для напіввільного утримання диких тварин.

3) **Соціальний туризм.** Напрямок туристичного бізнесу, клієнтами якого є громадяни, які мають соціальні пільги (пенсіонери, студенти, люди з обмеженими властивостями, малозабезпечені багатодітні сім'ї).

Цікава ідея для розвитку внутрішнього туризму в громаді. Це може бути щотижнева рекреація, де основні зусилля мають бути спрямовані на тури вихідного дня із центром (початком та закінченням маршруту) у м. Бершаді та тури з села до міста або організація екскурсій в довколишні міста, а можливо навіть всередині окремого міста.

Соціальний туризм є дієвим механізмом залучення населення громади до туристичного споживання, завдяки чому вдосконалюється його привабливість для зовнішніх ринків.

4) **Гастрономічний (кулінарний) туризм** може стати ще однією складовою привабливості Бершадщини з огляду на етнографічно-івентивні ресурси нашої місцевості. Гастрономічний туризм як різновид туризму пов'язаний з ознайомленням із виробництвом, технологією приготування та дегустацією національних страв і напоїв, а також з кулінарними традиціями нашої громади.

Слід зазначити, що практично будь-яке село на Бершадщині має потенціал для розвитку у себе кулінарного туризму адже може запропонувати неповторну місцеву кухню та традиції гостинності. Знайомство з українською кухнею відбувається під час відвідування тої чи іншої місцевості, адже навіть у нас: у різних селах готують різні страви, які притаманні тільки тій місцевості. Наприклад, засипана каша, рибна уха, драники, вареники з вишнями, смачні бершадські кури та ін.

Специфіка кулінарного туризму включає в себе не сезонний характер відпочинку і він, тою чи іншою мірою, є складовим елементом всіх турів, але, на відміну від інших видів туризму, ознайомлення з місцевою кухнею стає головною метою кулінарної подорожі, а просування місцевих господарств і виробників продовольчих товарів - невід’ємна складова будь-якого кулінарного туру.

Розвиток туристичної сфери повинен забезпечуватись модернізацією та створенням на території громади сучасної туристичної інформаційно-навігаційної системи (знакування і маркування туристичних маршрутів, встановлення Інформаційних дорожніх знаків, облаштування відпочинкових, фото і сервісних зон на туристично привабливих об’єктах).

Це дозволить підвищити рівень поінформованості громадян України та іноземних гостей про привабливі туристичні атракції Бершадщини та збільшить туристичні потоки.

Формування нових туристичних продуктів на основі нових туристичних дестинацій та креативних індустрій підвищить конкурентоспроможність регіонального туристичного продукту.

Індустрія гостинності потребує фахівців з новітніми підходами, які розуміють запити споживачів та здатні працювати на високому рівні. Підвищення рівня професіоналізму кадрів це важливий чинник створення конкурентоспроможного ринку якісних туристичних послуг у регіоні.

Наразі ключовим питанням у виборі подорожей туристів є їхня безпека, тому необхідно створити відповідні умови та забезпечити виконання превентивних заходів всіма відповідальними державними органами, службами та бізнесом.

Маркетинг передбачає брендування території та активне просування регіонального туристичного продукту для формування сталого позитивного іміджу серед потенційних туристів.

Проведення рекламно-інформаційних турів, просування Бершадщини як туристично привабливої місцевості через канали поширення інформації та продажів і створення якісного мультимедійного контенту мають на меті формування позитивного туристичного іміджу громади, розширення географії туристичних потоків, збільшення кількості внутрішніх туристів. Консолідація та координація діяльності органів місцевого самоврядування,

суб'єктів туристичної діяльності, наукових закладів, залучення громадськості дасть змогу забезпечити сталий розвиток сфери туризму у нашій громаді.

Головними шляхами досягнення мети Програми є:

- розширення номенклатури туристично-рекреаційних послуг; формування конкурентоспроможних туристичних кластерів у туристичній сфері громади, шляхом об'єднання зусиль усіх зацікавлених «гравців» на даному ринку послуг;
- налагодження співпраці з старостатом громади в напрямку спільної діяльності щодо розвитку інфраструктури рекреаційних територій, подієвого туризму тощо;
- створення, маркування, каталогізація нових маршрутів та туристичних атракцій;
- формування нових напрямків розвитку туризму в громаді, зокрема: діловий, рибальський, мисливський, соціальний, гастрономічний; залучення додаткових ресурсів на розбудову туристичної інфраструктури, створення нових дестинацій, проведення дієвих заходів (фестивалів, форумів, свят, ярмарків тощо), збереження пам'яток архітектури тощо, шляхом написання грантових проектів та підтримки міжнародної технічної допомоги;
- забезпечення підвищення рівня безпеки туристів; забезпечення доступності туристичних послуг для осіб з інвалідністю, та пов'язаних з інвалідністю груп населення;
- співпраця з навчальними закладами щодо удосконалення існуючої системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів сфери туризму;
- створення високоякісного контенту про Бершадську територіальну громаду та її туристичні можливості з подальшим просування через сучасні канали комунікацій;
- популяризація туристичного продукту через ярмаркову, виставкову та фестивальну діяльність;
- організації туристично-оздоровчої та екскурсійної роботи серед учнівської молоді та населення;
- впровадження нових туристичних маршрутів і тематичних екскурсій для певної цільової категорії;
- розробка та просування туристичною бренду Бершадщини;
- впровадження сучасних методів рекламно-презентаційної діяльності;
- підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів та об'єктів історико-культурної спадщини;
- створення сучасної дорожньої інфраструктури на основних туристичних маршрутах;
- реалізації інвестиційних проектів;
- організації туристично-оздоровчої та екскурсійної роботи серед усіх вікових груп населення громади, насамперед дітей, підлітків і молоді;
- підвищення якості та розширення асортименту туристичних послуг;
- створення садиб-ремесел з метою забезпечення проведення різноманітних майстер-класів для туристів громади (одноденні тури для туристів);
- підготовки та випуску високоякісної рекламної продукції та сувенірів.

Програмою передбачається здійснення комплексу заходів щодо формування конкурентоспроможного туристичного та рекреаційного

продукту, розвитку кадрового потенціалу сфери туризму, формування позитивного іміджу громади, розбудови туристичної інфраструктури.

Програма є довгостроковою та буде виконуватися щорічно (поетапно) у 2022-2024 роках. Виконання визначених Програмою завдань здійснюється шляхом послідовної реалізації протягом зазначеного періоду заходів, спрямованих на розвиток туристичної сфери Бершадської територіальної громади у 2022-2024 роках.

Коригування плану заходів Програми та термінів їх виконання здійснюватиметься за необхідністю.

V. Перелік завдань і заходів Програми та результативні показники

З метою створення умов для розвитку якісного туристичного продукту, здатного максимально задовольнити потреби населення громади, забезпечити комплексний розвиток туристичної сфери Програма передбачає виконання наступних завдань:

- збільшення кількості туристів і екскурсантів;
- створення сучасних туристичних продуктів;
- розвиток передумов для залучення внутрішніх та іноземних інвестицій;
- реалізація проектів у сфері туризму;
- промоція туристичного потенціалу громади;
- забезпечення сталого розвитку туристичної галузі в громаді;
- підвищення рівня життя громадян і створення додаткових робочих місць;
- популяризація історії та культури краю;
- ефективне просування туристичного продукту;
- впорядкування і модернізація туристичних об’єктів громади;
- проведення паспортизації та інвентаризації туристичних об’єктів громади;
- розробка та впровадження нових туристичних маршрутів з урахуванням історико-краєзнавчої, літературно-мистецтвознавчої, історико-етнічної та іншої тематики.

Реалізація зазначених завдань дозволить покращити у територіальній громаді роботу з туризму та структуру управління галуззю. Завдяки туристичній галузі, як виду економічної діяльності, здійснюватиметься ефективне та раціональне використання природно-заповідних територій місцевого значення та об’єктів історико-культурної спадщини з одночасним їх збереженням і відновленням.

Реалізація Програми забезпечить:

- перетворення та утвердження територіальної громади, як одного з провідних в історико-пізнавальному та відпочинковому туризмі, з добре розвинутою туристичною інфраструктурою, привабливою для вітчизняного та зарубіжного туризму;
- впорядкування використання туристичних ресурсів;
- доступність туристичних послуг для всіх категорій населення;
- формування позитивного туристичного іміджу громади;
- збереження та раціонального використання цінних туристичних ресурсів;
- підвищення рівня привабливості та пристосованості до потреб туризму

об’єктів історико-культурної спадщини;

- підвищення якості обслуговування туристів;
- упорядкування інформаційного простору;
- збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів;
- збільшення потоку туристів в громаду;
- соціально-економічний розвиток громади;
- збільшення кількості проведених (підтриманих) заходів з розвитку туризму.

Показники витрат наведено у Додатку 2 до Програми.

Результативні визначаються по заходах програми показано в Додатку 3 до Програми.

VI. Напрями діяльності і заходи Програми.

Досягнення головної мети здійснюватиметься шляхом реалізації заходів Програми за такими напрямами:

1. Розвиток туристично-інформаційної інфраструктури та індустрії гостинності області (створення комфортного та безпечного середовища для внутрішніх і зовнішніх туристів).

2. Формування конкурентоспроможного регіонального туристичного продукту та підвищення якості послуг (створення якісного туристичного продукту, нових туристичних дестинацій, відтворення народних традицій та ремесел, розроблення нових туристичних маршрутів).

3. Маркетингове просування туристичного продукту на українському та міжнародному туристичних ринках (забезпечення рекламно-інформаційної підтримки щодо розвитку туристичної сфери громади).

4. Активізація сталого розвитку внутрішнього та міжнародного туризму Дефективне використання рекреаційних, ресурсів, об’єктів історико-культурної спадщини та забезпечення їх збереження і відтворення, розвиток сільського зеленого туризму, створення садиб-ремесел з метою забезпечення проведення різноманітних майстер-класів для туристів громади (одноденні тури для туристів).

Напрями діяльності Програми реалізовуватимуться через здійснення конкретних заходів. Перелік заходів Програми з визначенням строків виконання, виконавців, очікуваних результатів, обсягів і джерел фінансування наведено у Додатку 1.

VII. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координацію за виконанням Програми здійснює відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради. Контроль за виконанням Програми покладається на постійну комісію Бершадської міської ради з питань освіти, культури, туризму, фізичної культури та спорту, роботи з молоддю, духовного відродження.

Про хід виконання Програми відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради інформує постійну комісію Бершадської міської ради з питань освіти, культури, туризму,

фізичної культури та спорту, роботи з молоддю, духовного відродження до 30 грудня 2022 року. 30 грудня 2023 року та 30 грудня 2024 року.

Додаток 1
до програми розвитку туризму
Бершадської міської
територіальної громади
на 2022-2024 роки

Напрями та заходи з реалізації програми розвитку туризму Бершадської міської територіальної громади на 2022-2024 роки

№ з/п	Назва напряму діяльності (пріоритетні завдання	Перелік заходів програми	Виконавці	Термін виконання	Орієнтовний обсяг фінансування (*грн*)	Фінансування, в т. ч.:		Очікуваний результат
						Міський бюджет	Інші джерела	
	2	**3**		**4**	**5**	**6**	**7**	
Розділ 1. Розвиток туристично-інформаційної інфраструктури та індустрії гостинності Бершадської міської територіальної громади								
1	**Розвиток туристично-інформаційної інфраструктури та індустрії гостинності громади**	1. Встановлення інформаційних покажчиків щодо розташування туристичних об’єктів, що вказують відстань до них, реклама туристичного продукту, полегшення доступу до цікавих туристичних об’єктів	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради, відділ житлово-комунального господарства, благоустрою, комунальної власності Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**30 000** 6 000 12 000 12 000	**30 000** 6 000 12 000 12 000		Покращення туристичної інфраструктури за рахунок промаркованих туристичних маршрутів, встановлення інформаційних покажчиків
		2. Встановлення інфостендів, для реклами анонсів найбільш актуальних культурних	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**30 000** 6 000 12 000 12 000	**30 000** 6 000 12 000 12 000		Покращення туристичної інфраструктури за рахунок промаркованих

		заходів, концертів і фестивалів, інформація про історичні пам’ятки Бершадщини						туристичних маршрутів, встановлених інформаційних інфостендів
		3. Проектування та облаштування на території громади стоянок для авто-, вело туристів оглядових майданчиків вздовж автомобільних доріг	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради, відділ житлово-комунального господарства, благоустрою, комунальної власності Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**40 000** 10 000 15 000 15 000	**40 000** 10 000 15 000 15 000		Покращення туристичної та дорожньої інфраструктури
		4.Розвиток інфраструктури та облаштування відпочинкових і сервісних зон на об’єктах природно-заповідного фонду, історико-культурних пам’яток, інших туристично привабливих об’єктах: - створення фото-зон, арт-майданчиків, парків реконструкції, - облаштування під’їздами, зупинками. Забезпечення їх доступності, у тому числі для людей з інвалідністю та мало мобільних груп населення	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради, відділ житлово-комунального господарства, благоустрою, комунальної власності та екології Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**30 000** 10 000 10 000 10 000	**30 000** 10 000 10 000 10 000		Облаштування відпочинкових сервісних зон на територіях об’єктів природно-заповідного фонду та історико-культурної спадщини
Розділ 2. Формування конкурентоспроможного регіонального туристичного продукту та підвищення якості послуг								

2	**Формування конкуренто-спроможного регіонального туристичного продукту та підвищення якості послуг**	1.Сприяння розвитку нових видів туризму громади: ділового, пригодницького, екологічного туризму. Організація різноманітних акцій на туристичних об’єктах та вздовж туристичних шляхів	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**30 000** 10 000 10 000 10 000	**30 000** 10 000 10 000 10 000		Проведення на території громади різноманітних заходів, в тому числі форумів, спортивних змагань і чемпіонатів, що дасть змогу створити імідж ділового туристичного регіону. Активні способи відпочинку на природі, мають на меті отримання нових відчуттів, вражень, поліпшення туристом фізичної форми та досягнення спортивних результатів
		2.Розвиток гастрономічного та кулінарного туризму: сприяння у застосуванні традиційних продуктів, кулінарних родзинок, притаманних Бершадській громаді на туристичних локаціях Бершадщини	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**15 000** 5 000 5 000 5 000	**15 000** 5 000 5 000 5 000		Гастротуризм в усьому світі стає дуже популярним. Він може стати ще однією складовою привабливості Бершадщини з огляду на етнографічно-івентивні ресурси нашого регіону. Гастрономічний туризм як різновид туризму пов'язаний з ознайомленням, виробництвом, технологією приготування та дегустацією як

								українських національних страв так і страв Подільської кухні має стати кулінарною традицією регіону, що залучить велику кількість зацікавлених гурманів
		3.Сприяння у забезпеченні безпеки туристів, проведення моніторингу надзвичайних ситуацій і подій та інформування туристів щодо дій в умовах надзвичайної ситуації	Відділ цивільного захисту, оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами Бершадської міської ради, відділ поліція №1 Гайсинського РУП ГУНП у Вінницькій обл.., Бершадський районний сектор ГУ ДСНС України у Вінницькій обл.	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	Не потребує			Збереження здоров'я та життя туристів; визначення місцевості, у яких найчастіше трапляються надзвичайні ситуації та події, для планування відповідних заходів на наступний рік
Розділ 3 Маркетингове просування туристичного продукту на українському туристичному ринку								
3	**Маркетингове просування туристичного продукту на українському туристичному ринку**	1. Участь у вітчизняних туристичних виставкових та презентаційних заходах;	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**15 000** 5 000 5 000 5 000	**15 000** 5 000 5 000 5 000		Створення позитивного іміджу Бершадщини як регіону із унікальними туристично-рекреаційними можливостями на вітчизняному туристичному ринку
		2.Сприяти запровадженню та підтримці через місцеві ЗМІ, тревелблогерів та інших зацікавлених організацій по визначеним маршрутам матеріалів з	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради, громадські організації, туроператори та	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**15 000** 5 000 5 000 5 000	**15 000** 5 000 5 000 5 000		Якісна промоція Бершадщини як регіону із унікальними туристично-рекреаційними можливостями на вітчизняному

		метою популяризації внутрішнього туризму, історико-культурної спадщини, природно-рекреаційного потенціалу громади. Проводити інформаційні тури для представників ЗМІ і презентувати їм туристичні маршрути на Бершадщині	турагенти, засоби масової інформації, блогери					туристичному ринку через представників преси
		3.Популяризація туристичного потенціалу громади, підтримка та поновлення інформації на web-сайті міської ради, з метою збільшення потоку туристів та залучення інвестицій на розбудову туристичної галузі. Транслювання презентаційних промороликів про Бершадщину туристичну в соціальних мережах	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради, відділ організаційної та інформаційної роботи Бершадської міської ради	Постійно	Не потребує			Поширення інформації про туристичні можливості Бершадщини, збільшення кількості туристів
		4.Підготовка, розробка та створення поліграфічної та відео-рекламно-презентаційної продукції та сувенірів	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**25 000** 5 000 10 000 10 000	**25 000** 5 000 10 000 10 000		Придбання найменувань рекламної продукції, змінюючи асортимент продукції щороку
		5.Поширення знань про історико-культурну спадщину громади, через відвідуванням пам’яток культурної спадщини	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради,	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**25 000** 5 000 10 000 10 000	**25 000** 5 000 10 000 10 000		Популяризація туристичного потенціалу громади серед дітей та молоді, сприяння

		Бершадщини, залучення дітей, підлітків та молоді до вивчення історичної та культурної спадщини рідного краю	відділ освіти та спорту Бершадської міської ради					патріотичному вихованню
		6.Організація та проведення фестивалів, традиційних свят, інтерактивних атракцій, проведення промоакцій та майстер-класів на туристичних об'єктах Бершадщини	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради,	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**25 000** 5 000 10 000 10 000	**25 000** 5 000 10 000 10 000		Популяризація туристичного потенціалу громади
		7. Проведення заходів туристичного спрямування в громаді	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради,	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**25 000** 5 000 10 000 10 000	**25 000** 5 000 10 000 10 000		Промоція туризму
Розділ 4. Активізація сталого розвитку внутрішнього та міжнародного туризму								
4	**Активізація сталого розвитку внутрішнього та міжнародного туризму**	1. Підтримка розвитку сільського зеленого туризму: 1).Сприяння та консультація особам, громади, які бажають розвивати сільський зелений туризм в отриманні кваліфікованих знань	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради,	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	Не потребує фінансування			Розвиток нових туристичних продуктів, покращення туристичної інфраструктури, розвиток міжнародного співробітництва в сфері туризму
		2) сприяння відтворенню художніх промислів та створення садиб-ремесел з метою забезпечення проведення різноманітних	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**30 000** 10 000 10 000 10 000	**30 000** 10 000 10 000 10 000		Розвиток нових туристичних продуктів

		майстер-класів для туристів громади (одноденні тури для туристів)						
		3)формування програм перебування туриста в громаді, в тому числі сезонних: - розроблення, презентація нових туристичних маршрутів (сільського зеленого, пізнавального, історико-культурного, водного, спортивного, екологічного,гастро туризму); - впровадження промоційних кампаній щодо туристичних продуктів для ключових сегментів ринку	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**15 000** 5 000 5 000 5 000	**15 000** 5 000 5 000 5 000		Розвиток нових туристичних продуктів, покращення туристичної інфраструктури, розвиток міжнародного співробітництва в сфері туризму та промоція нових туристичних продуктів у рекламних турах
		2. Проведення паспортизації та інвентаризації туристичних об’єктів громади	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	**15 000** 5 000 5 000 5 000	**15 000** 5 000 5 000 5 000		Створення єдиної бази туристичних об’єктів Бершадщини та доповнення новими туристичними маршрутами
		3.Спільна підготовка та реалізації проектів розвитку, проектів міжнародної технічної допомоги та програм у сфері туризму із залученням коштів іноземних донорських організацій	Відділ культури, молоді, туризму та охорони культурної спадщини Бершадської міської ради, відділ економіки, стратегічного планування та інвестиційного розвитку Бершадської міської ради	**2022-2024** 2022 рік 2023 рік 2024 рік	Не потребує фінансування			Розвиток нових туристичних продуктів, покращення туристичної інфраструктури, розвиток міжнародного співробітництва в сфері туризму

Додаток 2
до програми розвитку туризму
Бершадської міської
територіальної громади
на 2022-2024 роки

Показники витрат Програми

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	Термін виконання програми на 2022-2024 рр.			Всього витрат на виконання програми
	2022 рік грн	2023 рік грн	2024 рік грн	
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Обсяг ресурсів всього, в тому числі:				
Державний бюджет				
міський бюджет	101 000	132 000	132 000	365 000
Кошти не бюджетних джерел				

Додаток 3
до програми розвитку туризму
Бершадської міської
територіальної громади
на 2022-2024 роки

Результативні показники Програми

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок дії програми	Виконання програми на 2022-2024 рр.			Всього за період дії програми (або до кінця дії програми)
				2022 рік	2023 рік	2024 рік	
I. Показники витрат							
1	Обсяг видатків на проведення культурно-освітніх заходів за рахунок коштів міського бюджету	грн.		55 000	60 000	60 000	175 000
2	Обсяг видатків на розробку та придбання поліграфічної та відео-рекламно-презентаційної продукції та сувенірів	грн.		30 000	50 000	50 000	130 000
3	Обсяг видатків на розроблення та встановлення інформаційних вказівників за маршрутами руху туристів до туристично привабливих об’єктів та інфостендів	грн.		12 000	24 000	24 000	60 000
II. Показники продукту програми							
1	Проведення заходів щодо створення та удосконалення інфраструктури та індустрії гостинності громади в сфері туризму та популяризація на міжнародних, всеукраїнських та обласних виставках	Од.	Річний звіт	8	9	10	27
2	Кількість туристів, які відвідали заходи туристичного напрямку	Од.	План роботи на рік та	5 000	5 500	6 000	16 500

			річний звіт				
3	Розробка та придбання поліграфічної та відео-рекламно-презентаційної продукції та сувенірів	Од.	План роботи на рік та річний звіт	3	4	5	12
4	Розроблення та встановлення інформаційних вказівників за маршрутами руху туристів до туристично привабливих об’єктів та інфостендів	Од.	План роботи на рік та річний звіт	2	4	4	10
III. Показники ефективності програми							
1	Середні витрати на проведення одного заходу щодо створення та удосконалення інфраструктури та індустрії гостинності громади в сфері туризму та популяризація на міжнародних, всеукраїнських та обласних виставках	грн.	Розрахункові дані	6 875	6 667	6 000	6 481
2	Середні витрати на одного туриста	грн.	Розрахункові дані	11	11	10	11
3	Середні витрати на розробка та придбання поліграфічної та відео-рекламно-презентаційної продукції та сувенірів	грн	Розрахункові дані	10 000	12 500	10 000	10 833
4	Середні витрати на розроблення та встановлення інформаційних вказівників за маршрутами руху туристів, до туристично привабливих об’єктів та інфостендів	грн	Розрахункові дані	6 000	6 000	6 000	6 000

IV. Показник якості програми							
1	Темп зростання кількості створеної та удосконаленої інфраструктури та індустрії гостинності громади в сфері туризму	%	Річний звіт		13	11	
2	Збільшення кількості туристів у плановому періоді відповідно до фактичного показника попереднього періоду	%	План роботи на рік та річний звіт		11	9	
3	Темп зростання кількості заходів щодо розробка та придбання поліграфічної та відео-рекламно-презентаційної продукції та сувенірів	%	План роботи на рік та річний звіт		33	25	
4	Темп зростання кількості заходів щодо проведення заходів щодо розроблення та встановлення інформаційних вказівників за маршрутами руху туристів та інфостендів	%	План роботи на рік та річний звіт		2	--	